

UKA2013/57

Innuttaasut amerliartortut imigassartorpallaarnerup kinguneranik qaratsaminnut ajoquteqalersimasut inuiaqatigiinnit ikiorneqarnerunissaannut nassuiaatitalerlugu angusassamik toraagalimmik iliuusissanut pilersarusioqqullugit Naalakkersuisut sanaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut. Iliuusissanut pilersaarut saqqummiuteq-quneqarpoq kingusinnerpaamik Inatsisartut 2014-mi upernaakkut ataatsimiinneranni.

(Inatsisartunut ilaasortamit Agathe fontainimit, Inuit Ataqtigii, saqqummiunneqartoq)

aamma

UKA2013/61

Innuttaasut imigassamik ajornartorsiutillit taassuminngalu qaangiinarlutik katsorsartikkumasut nammineq akiliinatik katsorsartittarnissaannik aqqutissiuussinissamik iliuusissanullu pilersaarummik kingusinnerpaamik Inatsisartut 2014-imi upernaakkut ataatsimiinnissaannut saqqummiunneqartussamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortamit Mimi Karlsenimit, Inuit Ataqtigii, saqqummiunneqartoq)

pillugit

Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnissaanut saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq kingullermik suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Lars P. Mathæussen, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Siumut, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, sinniisussaq, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigii

Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqtigii

UKA 2013-ip ingerlanerani ulloq 2. oktober 2013-imi siullermeerinerup kingorna aalajangiiffigisassatut siunnersuutit taakku ataatsimoortillugit oqaluuserineqarmata Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut sukumiinerusumik suliarineqartussanngorlugit innersuunneqarput.

Siunnersuutit imarisaat siunertaallu

UKA2013/57 pillugu

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna aqqutigalugu innuttaasut amerliartortut imigassartorpallaarnerup kingunerisaanik qaratsamikkut ajoquteqalersimasut inuiaqatigiinnit qanoq ikiorneqarnerunissaannut nassuiaataasumik suliniutinut pilersaarummik siunnerfilimmik Naalakkersuisut UPA 2014-imut Inatsisartunut saqqummiussinissaat tapersersorneqarnissaa siunnersuuteqartup kissaatigaa. Utoqqaat pillugit pilersaarutip aamma puiguttortunngorsimasut pillugit pilersaarutip piviusunngortinneqarnissaannut Naalakkersuisut kommunillu sulinerannut siunnersuut manna iluaqutaassasoq siunnersuuteqartoq isumaqarpoq, innuttaasummi taakku suliniuteqarfigineqarnissaannut pisariaqartitsinerumut suliniarfigineqarnissaannullu periarfissanik siunnersuut erseqqissaasinnaammat.

UPKA2013/61 pillugu

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna aqqutigalugu innuttaasut imigassamik atornerluisut akeqanngitsumik katsorsartinnissaminnut piumassuseqalersinnissaannut ammaassisussamik periusissiamik iliuisissatullu pilersaarummik Naalakkersuisut UPA 2014-mut saqqummiussinissaat tapersersorneqassasoq siunnersuuteqartup kissaatigaa. Innuttaasut amerlanerusut imigassamik atornerluinerminnik aniguniarnerminni katsorsartinnissaminnut ikiorneqarnissamik periarfissaqartinneqarnissaat sulissutigineqassasoq siunnersuuteqartup siunertaraa.

Siunnersuutit Inatsisartuni siullermeerneqarnerat.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutinut ataatsimut suliarineqartunut Naalakkersuisut sinnerlugit Peqqissutsimut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoq ataatsimut akissuteqaatinik saqqummiussivoq. Siullermeerinerumi partiit uku oqaaseqaartartui saqqummiussaqaarput: Siumut, Inuit Ataqtigiit, Atassut, Demokraatit aamma Partiit Inuit. Partiit Inuit oqaaseqartaruaat oqaasiinnakkut saqqummiussivoq.

UKA 2013/57-imut siunnersuut ilusimisut iluseqartillugu Naalakkersuisut tapersersinnaanngilaat, utoqqarnut tunngasuni sanaartornermut periusissiamik, siunnersuutigineqartup siunnerfigisaasa aamma ilaaffigisassannut Naalakkersuisut ilaatigut suliaqarlutik aallartereermata.

UKA 2013/61-imut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut akissuteqaamminni imaattumik saqqummiussa qarput:

”UKA 2014-imut atornerluinermut katsorsartinnissamut pisariaqartitsineq pillugu misissueqqissaarnissamik aamma inuiaqatigiinnut akeqanngitsumik atornerluinermut katsorsartittarnermik neqeroorutip atuutsinneqalernerata inuiaqatigiinnut iluanaarutaaneramik misissueqqissaarnissamik, kiisalu UPA 2015-imi siunissami atornerluinermut katsorsaasarnissamut neqeroorutit pillugit pilersaarummik Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit peqquneqassasut”.

Siullermeerinermi siunnersuutit marluk partiinit tamanit annertuumik soqutigineqarput, siunnersuutinilu politikkikkut anguniakkat kinguneqarluartumik anguneqarnissaat sulissutigineqarumalluni.

Ataatsimiititaliap siunnersuutinik suliarinninnera

Siunnersuuteqartunut siunnersuutinik marlunnik assigiinngitsunik imigassamik atornerluisut ikiorneqartarnerisa pitsanngorsarneqarnissaat tamatumalu kingunerisinnaasai pillugit, eqqumaffiginninnissamut ataatsimoorullugu saqqummiussa qarnerannut ataatsimiititaliaq qujavoq.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigissavaa siunnersuutit imarisamikkut siunertarisamikkullu assigiinngitsut imaluunniit ima imminnut ungasitsigisut; ataatsimut suliarineqarunik siunnersuutit ataasiakkaat pillugit oqallinneq aallussinerlu aalajangiusermaneqarsinnaanatik immikkoortinneqarsinnaanatik; ataatsimut suliarineqarnissaat siunissami mianersuunneqartariaqarmat.

Imigassamik atornerluinermut atornerluinernullu allanut pitsaaliuineq ataatsimiititaliaq naapertorlugu sulinarfigineqartussaavoq pilitikkikkut annertuumik eqqumaffigineqartussa, nunatsinnilu pingaartinneqarnerusunut ilaasariaqarluni.

Imigassamik atornerluinerup allanillu atornerluinerup inuuiqatigiinnut inuttullu kingunerisartagai suli annertuallaarput, ajoraluartumillu amerlavallaat ulluinnarni inuunerannut sunniuteqarlutik. Atornerluinerup pitsaanngitsumik kingunerisartagaanik Naalakkersuisut qangaaniilli ataatsimut misissueqqissaarisimannngimmata aammalu imigassamik atornerluisunut allanillu atornerluisunut akeqanngitsumik katsorsartinnissamik nukittorsakkamillu neqerooruteqartalernikkut inuiaqatigiinnut iluaqutissanik misissueqqissaarsimannnginnerat eqqumiiginarsinnaavoq. Qanigisat, meeqqat, inuusuttullu aammalu ilaqutaasut innuttaasullu allat amerlaqisut toqqaannartumik imigassamik atornerluinermik uteqqiattumik ajoraluartumik misigisaqartarput, aammalu naapertuutinngitsumik imigassartortarneq atugarissaarnikkut ineriartornikkullu annertuumik

pitsaanngitsumillu kinguneqartarpoq. Matumani hashimik atornerluineq aningaasanoorajunnerlu aamma taama kinguneqartarput.

Innuttaasut atugarissaartut inuiaqatigiit ineriartornissaannut pingaaruteqarluinnarput. Atornerluinerup kingunerisaanik ilinniagaqarfinnut, inuussutissarsiornermut, suliffeqarnermut, peqqinnissaqarfimmut isumaginninnerullu iluani sunniutigineqartartut piffissaq qanittoq ungasissorlu eqqarsaatigalugit akuerineqarsinnaanngilluinnarput.

Naak siunnersuutini imigassamik atornerluisarneq aallaavigineqaraluartoq, hashimik atornerluineq inuiaqatigiinni inuttullu aammalu inooqataanikkut taamatuttaaq annertuumik ajornartorsiutaasoq, hashilu immikkut suliniarfigineqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tamatumunnga atatillugu puigorneqassanngilaq aningaasanoorajunneq aningaasaqarniarnikkut inuttullu atukkatigut nikerartumik pitsaanngitsumik ajornartorsiutaammat.

UKA2013/57-imut ataatsimiititaliap immikkut oqaaseqaatai

Ataatsimiititaliaq naleqqussakkamik isumassuinermut tapersersuisuuvoq. Ataatsimiititaliaq matumani isumaqarpoq, inuiaqatigiit sapinngisamik annertunerpaamik isumassuinermut neqeroorutitik naleqqussaasariaqartut, taamaaliornikkut taakku innuttaasut ataasiakkaat pisariaqartitaannut siunnerfeqarlutillu naleqqussaavigineqarsinnaaqullugit.

Assersuutigalugu nuna tamakkerlugu politikikkut utoqqanik isumassuinerup iluani utoqqaat akornanni isumassuinnikkut pisariaqartitsinerit assigiinngitsorujussuuneri ukiorpaaluit ingerlaneranni eqqumaffigineqarpoq. Utoqqaat amerlasuut namminneq angerlarsimaffimmini ingerlalluuartuupput, pisortanillu toqqaannartumik isumassorneqarnissaminnut pisariaqartitsinatik. Utoqqaat ilaat namminneq angerlarsimaffimmini aamma ingerlalluaraluarlutik pisortat isumaginninnissaannik neqeroorutaannillu assersuutigalugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermik nerisaqarnermullu aaqqissuussinernut nalinginnaasunullu allanut aamma inooqataanikkut taperserseqarnissamik pisariaqartitsisinnaasarlutik.

Aamma allanik innuttaqarpoq utoqqaarlunilu inuuniarnikkut ima inissisimalersimasunik atugaasigut atugarissaarnissaannullu pisortat isumassuinerat aalajangiisuusumik pingaaruteqalersimalluni.

Utoqqarnut angerlarsimaffiit innuttaasullu paaqqutarineqarnissamik isumassorneqarnissamillu pisariaqartitsisunut isumassuinerup pitsaassusaa nukittorsassagutsigu, taava isumassuinermut neqeroorutigut annertunerpaamik naleqqussartariaqarpagut, taamaaliornikkut

angerlarsimaffinni najugaqartut assigiartilersinnaaqullugit tamarmillu ingerlalluarsinnaaqullugit.

Siunnersuummut matumunnga atatillugu, kingusinnerpaamik UPA 2014-imi siunnerfilimmik suliniuteqarnissamut pilersaarummik, inuiaqatigiit ataatsimut isigalugu innuttaasut amerliartuinnartut imigassamik atuinerujussuup kingunerisaanik qaratsamikkut ajoquteqalersimasut inuiaqatigiit qanoq sullissisinaanerat pillugu nassuiaataasumik saqqummiussisoqarnissaanik siunnersuuteqartup kissaateqarnera eqqarsaatigalugu, tamanna pissutissaqarluartumik kissaataasoq isumaginninnerup iluani Naalakkersuisut iliuusissaannut suliniutissaannullu allanut ataqatigiissinneqarsinnaasoq ataatsimiititaliaq tamarmiusoq isumaqarpoq. Utoqqarnut tunngasuni sanaartornermut periusissiamik Naalakkersuisut suliaqarput tamannalu ataatsimut isigalugu pitsaasuvoq, taamaattumik tamatumunnga atatillugu siunnersuuteqartup saqqummiussinera naapertorlugu *siunnersuut tamanna pissutigalugu utoqqarnut imigassamit innarlerneqarsimasunut suliniutit tigussaasunngortinneqartariaqarput, Naalakkersuisut kommunillu annerusumik eqqumaffiginiassamatigit suliniut suut aallartinneqassanersut, inuiaqatigiinni inunnik imigassamik innarlerneqarsimasunik isumassuinnermut tunngatillugu ajornartorsiut iluarsiiviginiarlugu.*

Kalaallit Nunaanni innuttaasut katitigaanerisa ineriartornerat siunissami allannguuteqassaaq tamannalu politikikkut isummerfigineqartariaqarlunilu piareersimaffigineqartariaqarpoq. Taamaattoqarnera peqqinnissaqarfiup iluani immikkut eqqumaffiginiarneqarpoq, innuttaasullu katitigaanerisa ineriartornissaatut naatsorsuutigineqartup kingunerisaanik aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit iluarsiivigineqarlutik.

Aamma isumaginninnerup iluani innuttaasut katitigaanerannut ineriartornerannullu naleqqussaasoqartariaqarpoq piareersimasoqartariaqarlunilu. Innuttaasut assigiinngisitaartunik amma assigiinngitsunik killiffeqarlutik puiguttortunngorsimasut saniatigut innuttaasut amerlasuut, qanorluunniit ukioqaraluarunik imigassamik hashimillu atonerluinerup kingunerisaanik ajoquserujussuarsimasut siumut isigisumik aamma isummerfigisariaqarpagut. Isumassuinnermut neqeroorutigut isumassuinnermik pisariaqartitanut naleqqussarneqartariaqartut politikikkut kissaatigaarput.

Oqaatigineqareersutut isumassuineq ataqinassusilimmillu isumassuineq naleqqussarneqartariaqartut ataatsimiititaliap kissaatigaa, tamatuma kingunerisaanik inuit isumassorneqarnissamik pisariaqartitsisut naapertuutinngitsumik ataqinassuseqanngitsumillu akulerussuunneqartarnerat qimattariaqarlutigu.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuuteqartoq UKA2013/57-imut siunnersuuteqarnermini, siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassaanut atatillugu ima oqaaseqarpoq:

Suliniutissat pilersaarusiortnerat aningaasartuutitaqassaaq. Naatsorsuutigineqanngilarli aningaasartuutit ukiumoortumik AC-mut aningaasartuutaasartut sinnerumaarai. Aningaasat Ilaqutariinnermut Naalackersuisoqarfiup kiisalu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup massakkut missingersuutaanni nassaarineqassapput, suliaq taakku Naalackersuisoqarfiit suleqatigiillutik suliarisussaammassuk.

Ataatsimiititaliap oqaatigineqartut tusaatissatut tiguai, ilassutitullu oqaatigissallugu suliniutinut pilersaarummik suliaqarnissaq matumani pineqarmat, pineqartumullu Naalackersuisut suliaannut aallartinneqartumut ilanngunneqassalluni, taamaattumik AC-tut ukioq naallugu atorfiup affaa suliassaqarfimmi akissuteqaammi paasissutissiissutigineqartutut ataatsimut pilersaarusiornissamik Naalackersuisunit anguniagaqarfiusumi annertuallaangajallunilu naammarujussuarpoq.

Isumassuinnermut suliassaqarfimmi sanaartornerup annertusarneqarnissaanut ataatsimoortumik siumullu isiginnittumik pilersaarusiortoqarnissaa eqqarsaatigalugu isumassuinnermik ingerlatsivimmi sulisut isumassuinnermut naleqqussakkamut tapertaliisinnaasumik piginnaanngorsarneqarnissaannik, ineriartortinneqarnissaannik ilinniartinneqarnissaannillu tamatuma peqatigisaanik pisariaqartitsisoqarmat ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq.

2013/57-imut ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Siunnersuummut oqaaseqaatit tunngavigalugit siunnersuut Inatsisartunit akuerineqassasoq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa.

UKA2013/61-imut ataatsimiititaliap immikkut oqaaseqaatai

Imigassamut politikki ataatsimoortoq tamarmiusoq isornartorsiuinertalimmik suli iluarsaanneqartariaqarpoq. Imigassamut politikki pitsaaliuinissamut suliniutinut imigassamillu sassaallertarnermut tuniniaanermullu inatsimmut atuuttumut katitigaavoq. Imigassamut tunngatillugu immikkuualuttut saniatigut imigassamik atonerluinnermut katsorsartinnissaq pillugu neqeroorummik ilaqartinneqassapput.

Imigassamut politikkip tamarmiusup WHO-p (World Helth Organisation) kingullertigut kaammattuutai periusissiaalu isiginiarneqassasut ataatsimiititaliap kaammattuutigaa. Pitsaaliuinnermut suliniutit aamma atornerluinnermut katsorsaasarneq pillugu politikki siunnersuummi maumani sammineqartut eqqarsaatigalugit.

Siunnersuuteqartup ataatsimut isigalugu tunngavilersorluakkamik soqutigintumillu siunnersuummik saqqummiussaartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Isumaqartoqarpit imerajuttuuneq nappaataasoq, peqqinnissakkut anguniakkat sinnerini pingaarnertut tunngavigineqartoq matumani malinneqannginnera eqqarsariarnartorujussuuvoq, matumani peqqinnissaqarfiup sullississutanik atuneq tamanut assigiimmik atuullunilu akeqanngimmata.

Imigassamik atornerluisut tamarmik naligiimmik akeqanngitsumillu katsorsartisinnaanerannut tunngaviummik sulissuteqartariaqartugut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Katsorsaavimmik ataatsimeeqateqarneq

Ulloq 17. oktober 2013-imi Katsorsaavimmik/v Grethe Kramer Berthelsenimik paasisutissanik pissarsiniarluni ataatsimiititaliaq ataatsimeeqateqarpoq. Matumani imigassamik atornerluinermut katsorsartittarneq Katsorsaavimmi ingerlanneqartartoq pillugu ilisimasanik misilittakkanillu pissarsinissaq siunertaralugu.

Katsorsaavik/v Grethe Kramer Berthelsenimik ataatsimeeqateqarneq annertuumik paasisaqarfiuvoq pingaaruteqarlunilu. Katsorsartinnermik iluatsilluartunik nakkaqqitartullu pillugit ilisimasat misilittakkallu ataatsimiititaliamit immikkut soqutigintinneqarput. Atornerluisut atornerluileqqequnagit annertunerusumik iliuuseqartoqarsinnaasoq qularutissaanngilaq, tamatumali peqatigisaanik atornerluisut tamarmik immikkut tunuliaqutaqarlutik assigiinngitsorujussuummata nassuerutigineqassaaq. Amerlasuut arlariinnik atornerluisuupput, ilaat ukiorpassuarni atornerluisuupput allallu piffissani sivikinnerusuni atornerluisuullutik. Siunnersuutip siullermeerneqarnerani nakkaqqittarneq pillugu oqallittoqarmat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Atornerluinermut katsorsartinnermi ataasiakkaallu katsorsartinneranni ataasiakkaat pisariaqatitsinerat eqqarsaatigalugu pitsanngoriaateqartoqarsinnaallunilu naleqqusaasoqarsinnaammat qularutissaanngilaq, taamaalilluni nakkaqqittartut ikilisinneqarsinnaaqqullugit. Aammattaaq Katsorsaavimmit neqeroorutitik atornerluinermullu siunnersortinik angalasartunik neqeroorutitik atuuttunik kommunit ilaannaat atuisut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Ataatsimut isigalugu ataatsimiititaliamit nassuerutigineqartariaqarpoq atornerluinermik katsorsaaneremut suliassaqarfimmi suleqatiginneq nukittorsarneqartariaqarmat. Suliassaqarfimmi pingaarutilimmi tamatumani Namminersorlutik Oqartussat kommunillu anguniagaqarfiusumik suleqatigiinniarmata ataatsimiititaliamit neriulluarfigineqarpoq.

Imigassamik atornerluinermut katsorsartittarneq pillugu kommuninut saaffiginnineq

Kommunerujussuarni sisamaasuni pingaartumik imigassamik atornerluinermut katsorsartinneq pillugu ilisimasanik annertunerusunik toqqaannartumik pissarsiniarnissaq

siunertaralugu taakku ullut qulingiluat ingerlaneranni pingaarnertut apeqqutitut arfineq marlunnut akissuteqarnissaat siunertaralugu 2013-imi oktoberimi allaffigineqarput.

- 1) Imigassamut katsorsartinnissamut innersuussisarneq kommunimi qanoq ingerlanneqartarpa?
A: Kommunimi sulisunut.
B: Kommunimi innuttaasut sinnerinut – suliffeqartunut imaluunniit suliffeqanngitsunut.
- 2) Kommunimi sulisut innuttaasulluunniit imigassamut katsorsartinneqartut immikkut iliuseqarfigineqartarpa? Tamatumani siunertaalluni pineqartup imigassamut katsorsartinnerata naammassinissaanut kajumissaarinissaq aammalu tamatuma kingorna pineqartoq imigassartunnginnissamik aalajangiusimanninnissaa. Assersuutigalugu pineqartup attaveqaatai/ilaqutai isumassorlugit oqaloqatigineqartarpa imaluunniit pisussaaffiit naatsorsuutigisallu pillugit allaganngorlugu isumaqatigiissuteqartoqartarpa?
- 3) Imigassamut katsorsartinnissap aallartinnissaanut utaqqisoqartarpa, taamaassimappallu qanoq sivistigisumik utaqqisoqartarpa?
A: Kommunimi sulisunut.
B: Kommunimi innuttaasut sinnerinut – suliffeqartunut imaluunniit suliffeqanngitsunut.
- 4) Innuttaasunut katsorsartinnissamik kissaateqartunut utaqqisunut allattorsimaffeqarpa, taamaassimappat qassit utaqqisuttut allatsissimappat?
A: Kommunimi sulisunut.
B: Kommunimi innuttaasut sinnerinut – suliffeqartunut imaluunniit suliffeqanngitsunut.
- 5) Imigassamut katsorsartinnissamik kommunimi pisariaqartitsineq tamarmiusoq qanoq annertutiginersoq missingersimavisiuk?
- 6) Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut atatillugu soqutiginaateqarsinnaasunik allanik paasissutissiisnaavisi?
- 7) Kommunimi innuttaasut akornanni hashimut katsorsartinnissamik pisariaqartitsineq qanoq annertutiginersoq ilisimasaqarfigivisiuk?

Qeqqata Kommunianit aammalu Qaasuitsup Kommunianit akissutit kisimik tiguneqarput akissutillu taakku ataatsimiititaliamit qujarunneqarlutik. Kommunit ilaannaat akissuteqarmata imigassamik atornerluinermut katsorsartinnissamut kommunit innersuussisarnerat pillugu kommunini periutsinik ataatsimiititaliaq ataatsimut naliliissuteqarsinnaananilu imigassamik atornerluinermut katsorsartinnissamik nuna tamakkerlugu pisariaqartitsineq eqqumaffiginiarsinnaanngilaa.

Atornerluinermut katsorsartinnissamik pisariaqartitsinerup misissoqqissaarneqarnissaanik Naalakkersuisut anguniagaqarnerat ataatsimiititaliamit taparserneqarsinnaavoq. Matumani imigassamik, hashimik aningaasanoormillu atornerluinerit eqqarsaatigalugit.

Nunat avannarliit aanngajaarniutit pillugit ulluni 27. – 29. August 2013-imi isumasioqatigiissitsinerani ataatsimiititaliap peqataanera aammalu pingaartumik meeqqat inuusuttullu akornanni atugarliortoqarneranik sumiginnaasoqarneranillu qulaajaataasumik misissuinerpassuit eqqarsaatigalugit atornerluinermut suliassaqarfiup salliutinneqarnissaa pillugu ataatsimiititaliap aallarniutitut oqaaseqaatai tamakkiisumik uppernarsarneqarput.

Imigassamik atornerluineq akiorniarlugu suliniutit hashimik aningaasanoormillu atornerluineq akiorniarlugu immikkut ituumik suliniutinik malitseqartinneqassapput.

Qeqqata Kommunia aammalu Qaasuitsup Kommunia ataatsimiititaliap apeqqutaanut 7-imut atatillugu uppersarparaat kommunini hashimik atuineq atornerluinerlu annertuumik ajornartorsiutigineqartoq. Taamatuttaaq Kommuneqarfik Sermersuumut pulaarnermi ataatsimeeqateqarnermilu ataatsimiititaliamut tamanna uppersarpararluni.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit ataatsimut oqaaseqaatit.

Siunnersuummik matuminnga ataatsimiititaliap suliaqarnermini paasivaa imigassamik hashimillu atornerluinnermut aammalu aningaasanoorajunnermut suliniutit piaartumik annertusineqarnissaanut pisariaqartitsisugut.

Inuusuttut imigassamik pinnguaatinillu aammalu hashimik atornerluinnginnissamut immikkut kajumissuseqalersitsiniarnissaq siunertaralugu pitsaaliuinnermik suliniuteqarnerup annertusarneqarnissaata saniatigut, imigassamik, hashimik aningaasanoormillu atornerluinnernut katsorsaanernut aningaasat amerlanerusut atugassiissutigisariaqarpagut.

Nunatsinni imigassamik hashimillu atornerluineq ajoraluartumik suli annertuumik ajornartorsiutaavoq, imigassamik, hashimik aamma aningaasanoormik atornerluisunut sammititamik nuna tamakkerlugu suliniutit iliussissatullu pilersaartit ataatsimoortut ataqatigiissaarneqarnissaanut pisariaqartitsilluta.

Periussiat suliniutit atornerluinnermullu katsorsaanerit, imigassamik, hashimik aningaasanoormik atornerluinerit imaluunniit tamakkunanga akuleriissitilluni atornerluinerit, atornerlueriaatsinut ataasiakkaanut tulluarsagassaaneri ataatsimiititaliamit ilisimaarineqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuut

Siullermeerinnermi Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ima oqaasertaqarpoq:

”UKA 2014-imut atornerluinnermut katsorsartinnissamut pisariaqartitsineq pillugu misissueqqissaarnissamik aamma inuiaqatigiinnut akeqanngitsumik atornerluinnermut katsorsartittarnermik neqeroorutip atuutsinneqalernerata inuiaqatigiinnut iluanaarutaaneramik misissueqqissaarnissamik, kiisalu UPA 2015-imi siunissami atornerluinnermut katsorsaarnissamut neqeroortit pillugit pilersaarummik Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit peqquneqassasut”.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ataatsimiititaliamit atuarneqarlunilu ima paasineqarpoq oqaasertaat eqqarsaatigalugit atornerluinermut katsorsaaneq ataatsimut isigineqartut, tassalu imigassamik hashimillu atornerluineq kiisalu aningaasanoorajunneq ilanngunneqartut ataatsimiititaliamit paasineqarluni.

Imigassamik atornerluinermut katsorsartinnerup saniatigut allannguutissatut siunnersuut atornerluinernut allanut aamma attuumassuteqarmat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tamanna atornerluinermut tunngasuni ataatsimut isiginnittumik suliniuteqarnerusoq, tamannalumi nuna tamakkerlugu atornerluinermut katsorsaasarnemi ataatsimut anguniakkanik ataqatigiissaarisinnaanermut pisariaqartinneqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik atornerluinermut akeqanngitsumik katsorsartinnissamik neqerooruteqarsinnaaneq pillugu siunnersuutaqqaartumi anguniagaq allannguutissatut siunnersuummi malinneqarmat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tamanna pillugu inaarutaasumik aalajangiisoqassanngikkaluarpat siunnersuutaqqaartumi tunngavigineqartut allannguutissatut siunnersuummi malinneqartut.

Naalakkersuisut suliniuteqaqqinnerminni atornerluinermut katsorsartinnissamik neqeroorutinut atatillugu siunissami akisussaaffiup kommuninut tunniunneqarsinnaaneranut ammaassisumik inatsisitigut suliniutinik isumaliuteqaqqullugit ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Aammattaq atornerluinermut katsorsartinnissamik siunissami neqeroorutit najoqqutassianik neqeroorutinillu assigiinngitsunik pisariaqartitsinernut naleqqussarneqarsinnaasunik nikerartinneqarsinnaanerannut ataatsimiititaliaq kaammattuuteqarpoq.

Tamatuma saniatigut maanna katsorsaasarneq Peqqinnissaqarfiup suliassaqarfiani nakorsaasersuilluni eqqarsaasersuutit pillugit oqaloqatiginnittarnikkut katsorsartinnermik neqeroorummik tapertalerneqarpat tamanna inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut qanoq sunniuteqassanersoq pillugu misissueqqissaarneq tapertalerneqartariaqarpoq. Atornerluinermut katsorsartinnissamik neqeroorummi maanna atuuttumik katsorsartittunit tamarmiusunit taamaallaat 2/3-t missaat iluatitsisartut ilisimaneqarmat.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat pitsaasutut ataatsimiititaliap isumaqarfigaa, taamaattoq suliniutit kissaatigineqartut pisariaqartullu sapinngisamik piaartumik aallartinneqarnissaat inuiaqatigiinnut isumalerujussuusoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaa

Atornerluinermut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussani ilisimasagut annertoreermata misissueqqissaarneq pingaartinneqassasoq piaartumillu saqqummiunneqassasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Matumani ilanngullugu siunissami atornerluinermut katsorsartinneq pillugu neqeroorutinut pilersaarut. Suliniut tamanna ataatsimoorluta pingaartissagipput pingaaruteqartorujussuuvoq.

Tamatuma kingunerisaanik allannguutissatut siunnersuummik matuminnga ataatsimiititaliaq saqqummiussaqqarpoq:

UKA 2014-imut atornerluinermut katsorsartinnissamut pisariaqartitsineq pillugu misissueqqissaarnissamik aamma inuiaqatigiinnut akeqanngitsumik atornerluinermut katsorsartittarnermik neqeroorutip atuutsinneqalernerata inuiaqatigiinnut iluanaarutaaneramik misissueqqissaarnissamik, kiisalu UPA 2014-imi siunissami atornerluinermut katsorsaasarnissamut neqeroorutit pillugit pilersaarummik Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit peqquneqassasut, taamaaliornikkut taakku AIS 2015-imut ilanngunneqareersinnaaqqullugit.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassaanut tunngatillugu UKA2013/61-imut siunnersuummut siunnersuuteqartoq ima oqaaseqqarpoq:

Suliniutissat pilersaarusiorderat aningaasartuutitaqassaaq. Naatsorsuutigineqanngilarli aningaasartuutit ukiumoortumik AC-mut aningaasartuutaasartut sinnerumaarai. Aningaasat Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfiup aammalu Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup massakkut missingersuutaanni nassaarineqassapput, suliaq taakku Naalakkersuisoqarfiit suleqatigiillutik suliarisussaammassuk. Taamatuttaaq kommuninut, avitseqatigiittoqassappat, aningaasartuutajumaarpoq.)

Siunnersuummi matumani aallaqqaammut periusissiamik iliuusissatullu pilersaarummik suliarinninnermik piumasaqarfiusariaqartoq ataatsimiititaliap erseqqissaassutigisariaqarpaa, tamannalu aningaasaqarnikkut killilimmik kinguneqassaaq kisiannili soorunami allaffissornikkut nukinnik atuiiffiusariaqassalluni.

Pineqartumut periusissiat iliuusissatullu pilersaarutit kissaatigineqartut piviusunngortinneqarnissaat erseqqinnerusumik annertussusilerneqanngitsunik aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqassaaq. Akerlianik atornerluinermut katsorsaanerit iluatsitsiffiusut siunissaq ungasinnerusoq isigalugu inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu annertoorujussuarmik iluanaaruteqarfiussapput, ilanngullugit naatsorsuinermi aamma ilaatinneqartariaqartut.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut ataatsimiititaliallu allannguutissatut siunnersuutaannut tunngatillugu, allannguutissatut siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai siunnersuuteqartup oqarneratut sinaakkutit iluini tunngaviumik ingerlanneqarsinnaasut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Siumut isigisumik aningaasalersuisuutissat eqqarsaatigalugit, imigassamut akitsuummit isertitat atornerluisumut katsorsaannermut tunngasuni annertunerusumik aningaasalersuutissatut atorneqassanersut tamanna pillugu politikikkut isumaqatigiittoqarsinnaappat isumaliutigineqartariaqarpoq. Matumunnga pingaarnersiuinerup aningaasatigut tapersiinissaq pillugu politikikkut isumaqatigiittoqarsinnaappat periarfissaqarpoq. Taamatuttaaq aningaasanoornermi akitsuutit ilaat aningaasanoorajuttunik katsorsaannermi atorneqarsinnaallutik.

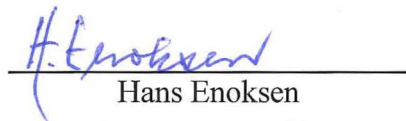
2013/61-imut ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup oqaatigineqartut saqqummiunneqartut naapertorlugit ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaa Inatsisartunit akuersineqassasoq inassutigaa, kiisalu peqatigitillugu Naalakkersunit allannguutissatut siunnersuut siunnersuutaqqaartorlu itigartinneqassasoq inassutigalugu.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap isumaliutissiissut aappassaaniigassanngortippaa.

Lars P. Mathæussen
Siulittaasoq

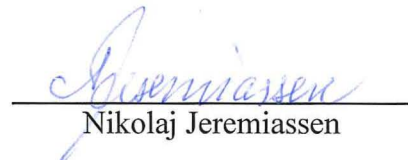
Hans Enoksen
Siulittaasup tullia

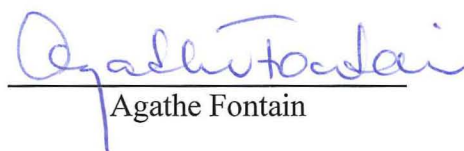
Karl-Kristian Kruse

Anders Olsen

Nikolaj Jeremiassen

Agathe Fontain

Juliane Henningsen